

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA
EMBERI ERŐFORRÁS TÁMOGATÁSKENZELŐ

PROJEKTNAPLÓ

„Színes tánc és zenei kavalkád Lendván”

Határtalanul!

2016. október 6 – október 9.

PREMIER MŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM

Nyertes pályázatunk címe: „Színes tánc és zenei kavalkád”

A Projekt száma HAT-16-02-0080

A támogató: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Lebonyolítója: Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

A támogatás összege: 3 934 000 Ft

A pályázat célja: A magyarországi és külföldi fiatalok között személyes kapcsolatok kialakítása, a határon túli magyarsággal való kapcsolatok, ismeretek bővítése, továbbá a Nemzeti Összetartozás alapelveinek a megvalósítása. Fontos továbbá, hogy megismerjük a csodálatos Muravidék legszebb tájait, kulturális emlékeit. Így felejthetetlen tudást és élményeket szerezzünk e néhány nap alatt.

2016.09.20-án, az előkészítő órát megelőzően szülői értekezletet tartottunk, melynek során a szülők a kirándulással kapcsolatban minden részletre kiterjedően, pontos tájékoztatást kaptak, valamint kiosztásra került a teljes programmal kapcsolatos írásbeli tájékoztató is.

Előkészítő órák

Amikor megtudtuk, hogy muravidéki kirándulásra készülhetünk, mindenki nagy lelkesedéssel fogott hozzá a munkának. Tudtuk, hogy lesznek előkészítő óráink, ahol nemcsak a tanáraink szerepelnek, hanem mi is aktív részesei leszünk az órának. Átismételtük a Muravidék történelmét, felidéztek a tanultakat és vállaltuk kiselőadások készítését, amit a kiránduláson mondtunk el. Többen közülünk PowerPoint bemutatók segítségével varázsolták közelebb a Muravidék gyönyörű tájait, nevezetességeit. A trianoni békediktátum hatásait ismertették meg velünk tanáraink. Bemutatókat néztünk meg a muravidéki magyarok életéről. A Muravidékhez kapcsolódó zenetörténeti ismereteinket bővítettük. Észak-bánsági népdalokat énekeltünk. Csoportban is dolgoztunk, így mindenkinek jutott feladat, senki sem maradt ki a gyűjtőmunkából. Az indulás előtti héten vetélkedőt rendeztünk „Ki tud többet a Muravidékről?” címmel.

Az előkészítő órát két részletben tartottuk meg:

2016.09.27. 14:00-16:30 és 2016.09.28. 14:00-16:30.

1. Muravidék bemutatása prezentációval, projektnapló kiosztása.
2. A kirándulás részletes programját, Vajdaság etnikai összetételét, a magyarság lélekszámát, a történelmi közös múltat, az országhatárok kialakulásának okait beszéltük meg. Megbeszéltük a viselkedési szabályokat, szükséges felszerelést, vállalásokat.

2016.10.03-án az előkészítő tevékenység kapcsán vetélkedőt rendeztünk, melynek témája a Muravidék. Tájékozódás a térképen, történelmi, irodalmi ismeretek alkalmazása teszt formájában, keresztrejtvény megoldása, Muravidék térképének kirakása puzzle formában, néphagyományok, legendák.

Első nap (2016. október 6.)

Csütörtök reggel izgalommal és kíváncsi várakozással érkeztünk iskolánk elé, a gyülekezőhelyre. Mindenki nagy bőrdöggel érkezett, rögtön látszott, hogy semmit nem akartunk otthon hagyni. Tanáraink indulás előtt mindent utoljára még ellenőriztek.

A busz a magyar-szlovén határ felé vette az irányt. Az autóbusz vezetője kedvesen köszöntött bennünket.

A buszon jó hangulat volt, a hosszú út közös énekléssel, az utazás és a célország ismertetésével, valamint a gálaesten használt hangszerek eredetéről, kialakulásuk körülményeiről tartott kiselőadásokkal telt.

Amikor a határ közelében jártunk, egyre több telefon csörrent meg, jelezve, hogy új adóállomáshoz csatlakozott a készülék. A határon való áthaladást az autópályán szinte észre sem vettük. Azt, hogy már Szlovéniában járunk a táblák idegen nyelvű megjelenése és idegenvezetőnk – aki végigkalauzolt bennünket a Muravidék legcsodálatosabb helyein – jelezte. Már nem jártunk messze úticélunktól, Lendvától.

Első utunk Lendvára vezetett. **Lendva** városa a Muravidéken, Szlovénia észak-keleti részén található a magyar, a horvát és az osztrák határ közelében. A Mura folyótól nem messze, a Lendva-hegy lábánál terül el. Lendván szlovének, magyarok, horvátok és más nemzetek tagjai élnek. A gazdag kulturális hagyományok alapján a városra és a községre jellemző természetes multikulturális közeg alakult ki. Lendva község területe 123 km², 18 helyi közössége és 23 települése van. A községnek nemzetiségileg vegyesen lakott terület státusza van, hisz településein – Benica és Hotiza kivételével – a többségi szlovén nemzet mellett él az őshonos magyar nemzeti közösség is.

A Lendvai Kétnyelvű Középiskolában kb. 300 diák tanul, akik a gimnáziumi, közgazdasági és gépészmérnöki tagozat, valamint hároméves szakoktatási tagozat közül választhatnak szakirányt maguknak. Itt találkoztunk azokkal a tanulókkal, akikkel az elkövetkező néhány nap programjaiban részt veszünk. A magunkkal hozott könyvcsomagot és ajándékot átadtuk. Megnéztük az iskolát. Az iskola diákjai nagy szeretettel fogadtak bennünket. Az iskola igazgatója mesélt nekünk az ottani diákokról, az iskolai életéről és szokásokról. Idegenvezetőnk és a lendvai iskola tanára pontokba szedte a kihagyhatatlan programelemeket. A bemutatkozás után a bemutattuk a hangszereinket az ottani diákoknak, és röviden elmondtuk, miért akarunk ezeknek a hangszereknek a mestereivé válni. Gyorsan összeismerkedtünk a szlovéniai tanulókkal, amiben leginkább a magyaron kívül a másik közös nyelven túl, a zene is segített. Hamar el is kezdtük a közös munkát. A nap hátralévő részében együtt készültünk a gálaestre.

Vendéglátóink az október 6-i ünnepi műsorra szóló belépőkkel lepelt meg minket. A Makovecz Imre által tervezett Színház- és hangversenyteremben este hét órai kezdettel az Aradi Kamaraszínház – Tabán Táncegyüttes (Békéscsaba) – Juhász zenekar (Szabadka) előadásában a „13” című, az Aradon kivégzett tábormokok emlékére színpadra állított, élő zenével kísért táncjátékot néztük meg. A mű elgondolkodtató volt, különleges élményt nyújtott számunkra. Érdekesség, hogy Lendva az aradi Szabadság-szobor alkotójának, Zala

Györgynek a szülővárosa. Előadás után fáradtan, de élményekkel tele érkeztünk a muraszombati szálláshelyünkre, ahol vendéglátóink meleg vacsorával vártak.

Második nap (2016. október 7.)

Reggeli után ismerkedtünk Lendva valamint a partneriskola történetével.

A település nevét a folyóról kapta, amelynek elnevezése a szláv lendava (= ugar, parlag) főnévből származik.

A római korban a környéken Halicanum névvel katonai állomás állt a Poetovio és Savaria közötti hadiúton. A Lendva folyó melletti település már 860-ban létezett, ekkor adományozta a német Lajos király a salzburgi püspöknek. 1192-ben a Hahótok német eredetű nemzetségének birtokába került a környék. Várát 1272-ben említik, ekkor a Hahót nemzetségé. 1314-ben Kőszegi János foglalta el, de Károly Róbert 1323-ban visszaadta Hahót Miklósnak.

A Hahót nemzetség neve a 14. században a Bánffyra változott. A 14. században piaci jogot is kapott, egyházközségét 1334-ben említik először a források. 1644-ben az Esterházy grófok birtokába került.

A település a török harcok alatt viszonylag keveset szenvedett. A 16. – 17. században a reformáció egyik fontos szellemi központja volt nyomdával, híres prédikátorokkal. A törökök végleges kiűzése után, 1690-1705 között alakították ki az Esterházy hercegek a vár jelenlegi alakját.

Lendvát több földrengés is sújtotta, 1838-ban pedig tűzvész pusztította.

1848 szeptemberében és 1849 júniusában nemzetőrei visszaverték Jellasics horvát bán csapatainak támadását. 1867-ben járási székhely lett, gyors fejlődésnek indult. Több ipari létesítmény után megépült a Zalaegerszeg–Alsólendva–Csáktornya vasútvonal is.

1910-ben 2729 lakosából 2375 magyar volt, a többiek jobbra szlovének. A második világháborúig jelentős zsidó közösség is élt a városban.

1918-ban a Muraközből horvát csapatok törtek be, de a helyiek a támadást visszaverték. Ebben az időszakban a helyi szlovén frakciók Klekl József vezetésével egy autonóm, vagy független államot akartak teremteni Szlovénia krajina néven, amelyhez a magyar többségű Alsólendvát is akarták csatlakoztatni, mivel az gazdaságilag fontos központja volt a Vendvidéknek. 1919 késő tavaszán kikiáltották a Vendvidéki Köztársaságot, melyhez elvileg hozzátartozott Alsólendva is és az itt szervezkedő magyar katonák támogatták. A trianoni békeszerződésig, majd 1941-1945 újra Zala vármegye Alsólendvai járásának székhelye és a Hetés tájegység központja volt. A békeszerződés rendelkezése szerint a Muravidékkel együtt a Szerb–Horvát–Szlovén Királysághoz került, de a jugoszláv hadsereg csak 1919. augusztus 12-én szállta meg. Ezután a város hanyatlásnak indult, addigi kapcsolatai a magyar területen maradt településekkel megszűntek, megszűnt a vasúti összeköttetés is az Alsólendva-Rédics vasútvonalon. Bár az 1945 utáni megtorlások nem érintették olyan mértékben, mint Jugoszlávia más területeit, a magyarság asszimilációja itt is felgyorsult.

Jugoszlávia felbomlásával 1991-ben a független Szlovénia része lett. 2002-ben 11 151 lakosából 5653 szlovén, 3917 magyar, 86 cigány volt.

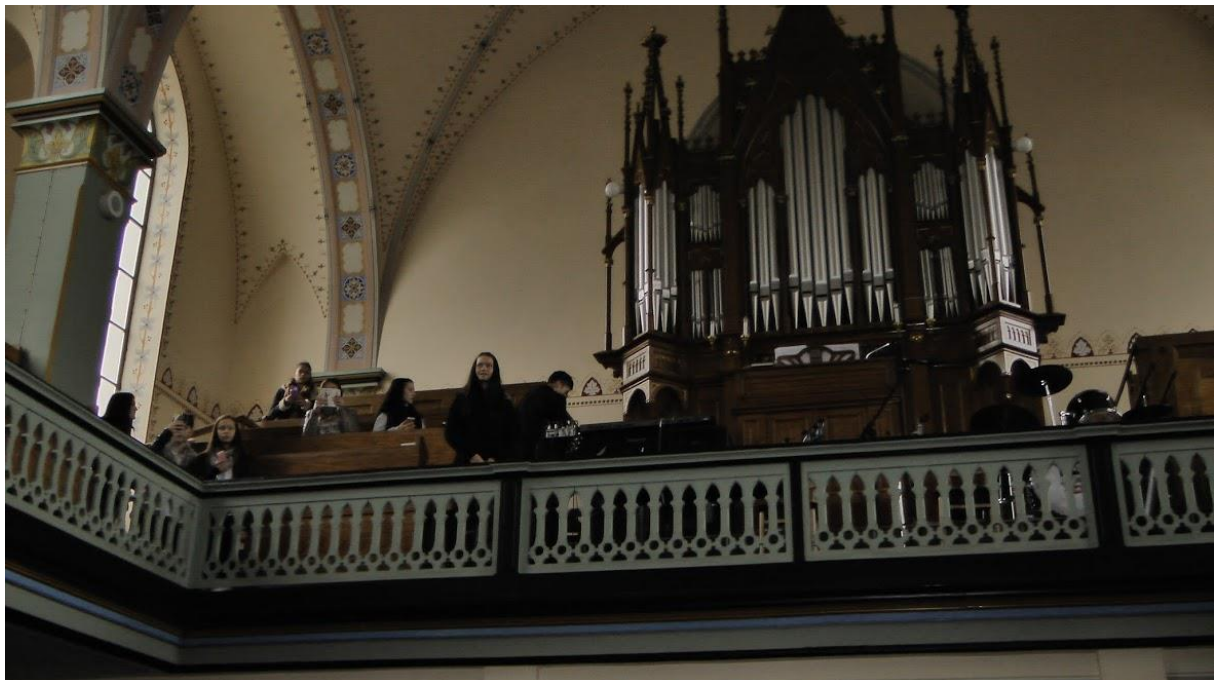

Majd visszatértünk a partneriskolába, ahol folytattuk a gálára való felkészülést. A próbák és a tanulás szünetében kiselőadásokat hallgattunk meg a gálaesten bemutatott tánc eredetéről, népi hagyományairól a partneriskola diákjainak előadásában. Ezt követően a Muravidék magyar vonatkozású látnivalóit kerestük fel.

Először **Muraszombatra** mentünk, ahol idegenvezetőnk segítségével a belvárost ismerhettük meg. Megnéztük a Szapáry kastélyt, valamint sétálhattunk annak szépen ápolts, vadkacsáktól hemzsegő parkjában is. Csoportképek minden helyszínen készültek, így a nálunk szokatlannak tűnő gondozott, monumentális szovjet háborús emlékmű előtt is.

Bementünk a főteret uraló evangélikus templomba is, ahol Leon Novak tiszteletes úrral beszélgethettünk. Meglepetésünkre felengedett minket a karzatra, ahol a tanulók kipróbálhatták a templom pécsi műhelyből származó száz évesnél idősebb orgonáját is.

Muraszombat Szlovénia legészakibb városa. Muravidéken, az Alsó-Mura-síkon, a magyar-szlovén határtól 32 km-re északnyugatra, a Lendva jobb partján terül el. Nevét a szombati

napokon tartott hetivásáiról kapta, előtagja arra utal, hogy a Lendva folyó, amely mellett épült, a Mura vízrendszeréhez tartozik. A magyar lakosság száma elenyésző, így az út menti helységnévtáblán nem szerepel hagyományos magyar neve, ahogy más, jelentősebb magyar lakossággal rendelkező települések esetében ezt láthattuk.

Kirándulásunkat a magyarok által lakott faluban, **Zsitkócon** folytattuk. Deák Ferenc családja egykori házának helyét jelző emléktáblát és a falu kis templomát néztük meg. A Deák család háza már nem áll, helyén tűzoltósági épület található.

A Deák család Zsitkócról származott, bár Deák Ferenc maga a Válicka-patak menti Söjtörön született, a család egyik tekintélyes birtokának a központjában. A zsitkóci birtok akkoriban már a család szempontjából nem volt annyira jelentős, ugyanis Deák Ferenc nagyapja, Deák Gábor a söjtöri és kehidai birtokok fejlesztését helyezte előtérbe. A nagypapa azonban még feltehetően Zsitkócon született és élt is ott egy ideig. Hiteles források bizonyítják, hogy az elődök már a 17. században biztosan Zsitkócon éltek. 1703-ra már több forrás szerint is szerepeltek nemes Deákok Zsitkócon.

Ezután a Dobronaktól 3 km-re északnyugatra található, a Bakónaki-patak felduzzasztásával létrehozott **Bakónaki-tóhoz** mentünk. Sétáltunk a tó mellett elterülő erdőben, az „energia-parkban”, láttuk a Szent Vid kápolnát

és ihattunk az ugyanezt a nevet viselő forrás vizéből.

Innen tovább utaztunk **Bántornyára**. A nagyközséget először a Bánffy család alsólindvai ága birtokolta, aztán a Csáky család birtokába jutott. A település 1548-ban mezővárosi rangot kapott. Bántornyán fejlett volt a kézművesség. Az 1770-ben alakult szabó céh latin nyelvű alapítólevelét Mária Terézia is megerősítette. A falu a 19. század második feléig Turnisca néven szerepelt a térképeken, ezután magyarosították.

Az egykor a Bánffy család birtokolta Bántornyának fő utcáján áll a 15. század második felében épült román kori templom, melynek Aquila János által készített épen maradt freskóit csodálhattuk meg. A freskók történelmi jeleneteit idegenvezetőnk ismertette a csoport tagjaival. Közülük a leghíresebb a Szent László-legenda falképsora.

A rövid, de annál tartalmasabb kirándulást követően visszautaztunk partneriskolánk városába, Lendvára.

A rövid élménybeszámoló után újból munkának láttunk a közös program megvalósítása érdekében. Tovább finomítottuk az előadás részleteit tanáraink segítségével, hogy még mélyebben át tudjuk érezni a tánc közvetítette finom érzéseket, így segítve, hogy táncunk

igazán kifejező legyen. Kikapcsolódásképpen kiselőadást hallgatunk meg a muravidéki magyar táncagyományokról.

Este fáradtan, de élményekkel tele érkezünk **Hosszúfaluba**, ahol a szállásunk volt. A csomagjaink elhelyezése után itt ért véget a napi program a finom vacsorával.

Harmadik nap (2016. október 8.)

Reggeli után a partneriskolába mentünk ahol folytattuk a gálaest műsorára való felkészülést. A lendvai partneriskola diákjai bemutatták, majd szakmai szempontok alapján megtanították nekünk a gálaest tánc Koreográfiáját. A próbák és tanulás szünetében kiselőadásokat hallgattunk meg a gálaesten bemutatott tánc eredetéről, népi hagyományairól lendvai barátaink előadásában.

Ebéd után kirándulni indultunk. Felkerestük **Csáktornyát** mely Varasdtól 14 km-re északkeletre a Muraközben fekszik. Először a Zrínyiek várát vettük be. A vár a Hahót nembeli Csák, a Csányi család őse építtette a 13. század közepén. A vár első formájában egy árokkal övezett lakótorony lehetett, síkvidéki mocsárvár volt. 1270-től osztrák kézen volt, 1328-ban Károly Róbert visszaszerezte. I. Lajos király 1350-ben Muraközrel együtt Lackfi

István erdélyi vajdának adományozta, aki 1351-től a horvát-szlavón-dalmát báni címet viselte. Miután a Lackfiak kegyvesztettek lettek a Muraközt 1397-ben a Kanizsaiak kapták meg, akik Zsigmond király hívei voltak, de már 1405-ben elvették tőlük. 1437 után a Cilleieké, majd a Cilleiek többi birtokával együtt Vitovec János horvát bán szerezte meg, de örökösei elveszítették. Hunyadi Mátyás kincstárnokának, Ernuszt János budai nagykereskedőnek és bankárnak adományozta, aki megkapta a horvát báni címet is. 1540-ben a csáktornyai Ernusztok kihalása után az uradalom rövid ideig a Keglevich családé, 1546-ban a későbbi szigetvári hős Zrínyi Miklósé lett. Itt írta Zrínyi Miklós költő a Szigeti veszedelmet és itt is hunyt el 1664. november 18-án egy vadkanvadászat közben kapott halálos sebe miatt máig tisztázatlan körülmények között. Itt szervezte haláláig a Habsburgok illetve törökök elleni felkelést. Öccse, Zrínyi Péter folytatta a vasvári békével elégedetlen főurak mozgalmát és innen ment 1671-ben Bécsbe, hogy tisztázza magát. A Zrínyiek kihalta után 1719-ben az Althan grófok birtokába került a vár, akik Martinelli itáliai építész tervei szerint kényelmes barokk kastéllá alakították

át. Az átépítés után elvesztette erődtípus jellegét. Az új kapubástya tetején lévő harangtoronyba egy óraművet is beépítettek, ami akkoriban nagy szenzációnak számított. 1791-től Csáktornya urai a Festetichek lettek, akik lakókastélyként használták.

Mi is megcsodálhattuk a vár fölénk magasodó tornyát, a vár melletti parkot, a Zrínyi Péter és Frangepán Ferenc Zrínyi feleségétől, Frangepán Katalintól való búcsúját ábrázoló szobrot és a Zrínyi emlékoszlopot is.

Miután Csáktornyát elhagytuk, **Varasd** következett. Horvátországnak a török megszállás korában Varasd volt a fővárosa. A hatalmas védősánc mögötti vár robusztus épülete és a város tornyainak látványa mindenkit lenyűgözött.

Az új élmények és látnivalók után visszamentünk partneriskolánkba, ahol folytattuk a közös munkát, felkészülést.

A partneriskola diákjai által már bemutatott muravidéki táncok koreográfiájának finomhangolása következett, amit a közös gyakorlás követett.

Ezt követően a gála műsor egy egységet alkotó előpróbája következett, ahol muravidéki táncok, mint a gála műsor fő eleme és a zenei kíséret, amit saját hangszereinkkel szolgáltatunk, a közös munka elkezdése óta először került előadásra.

Este 8 órakor ünnepélyes kereteken belül bemutatásra került a "Muravidéki Táncok" című produkció, a két iskola diákjainak előadásában, amelyre meghívást kaptak az iskola diákjai, tanárai, valamint a város vezetése is.

A gálaestet követően közösen megünnepeljük a sikeres együttműködést.

Negyedik nap (2016. október 9.)

Reggeli után ismét ellátogatunk partneriskolánkba ahol az iskola diákjaival és tanáraival szakmai összegzést készítettünk a találkozásról. Szamba vettük, hogy a közös munkák és szakmai tapasztalatok mennyire szolgálták a fejlődésünket, milyen egyéb nem csak szakmai előnyökkel jártak.

Partneriskolánkban az ebéd elfogyasztása után az új barátságok és az összetartozás emlékére ismét bemutattuk az előző este óriási sikert aratott produkciónkat. A kirándulás itt ért véget, fájó búcsút veszünk az iskolától, valamint újdonsült barátainktól és rengeteg élménnyel és tapasztalattal gazdagodva hazaindulunk.

A buszon a diákok memoárt készítettek az út és az együtt töltött idő hasznosságáról. Az utazás nem pusztán szakmai szempontok alapján értékelhető, hanem felerősítette bennünk a nemzeti összetartozás felemelő érzését is. Reméljük, hogy az itt született barátságok hosszú távon is megmaradnak.

Határtalanul! Értékelő óra

2017. április 26-án tartottuk meg a négy napos muravidéki tanulmányi kirándulást lezáró értékelő óránkat. Előzetes feladatként vállaltuk, hogy a kiránduláson készített képeinkből prezentációkat készítünk. Az út során rengeteg fényképet készítettünk. Kiosztottuk egymás közt, ki melyik nap programját dolgozza fel. Így ismét átéltük az öt nap élményeit. Visszagondoltunk arra, hogy milyen izgatottan vártuk az indulást, mennyire tetszettek a programok, milyen jól éreztük magunkat. Fórum keretén belül beszélgettünk az út során szerzett tapasztalatokról.

Kérdőívet töltöttünk ki azzal kapcsolatban, hogy mennyire voltunk megelégedve a kirándulás előkészítésével, programokkal, a szállással és az étkezéssel.

Szállásunkon megismerhettük a muravidékiek vendégszeretetét. A hosszú út ellenére szívesen vettünk részt vacsora után a számunkra rendezett táncban. Amikor a kinti magyarokkal beszélgettünk, kihangsúlyoztuk a nemzeti összetartozás fontosságát.

Utunk élményeit megosztottuk élménybeszámoló keretén belül iskolánk diákjaival és egy témanapot is rendeztünk, ahol prezentációval egybekötött egész napos rendezvény várta iskolánk tanulóit.

Határtalanul! Bemutató óra

2017. április 27-én a tanulmányi kiránduláson részt vevő tanárok és diákok bemutató órát tartottak az iskolánk itthon maradt diákjainak. Levetítettük a tanulmányi kirándulásról készített prezentációkat és élménybeszámolót tartottunk az útinaplónk segítségével a négy napos kirándulás eseményeiről.

Elmondtuk, hogy milyen szívesen fogadtak bennünket. Visszaemlékeztünk, hogy milyen szeretettel vártak az iskolában minket. Nagyon dicsértük az idegenvezetőnket, aki végig fenntartotta figyelmünket az érdekes beszámolóival és játékos feladataival.

Határtalanul!

Témanap

2017. május 17.

A pályázat célja: A magyarországi és külhoni fiatalok között személyes kapcsolatok kialakítása, a határon túli magyarsággal való kapcsolatok, ismeretek bővítése, továbbá a Nemzeti Összetartozás alapelveinek a megvalósítása.

A kirándulást projektmunka kísérte végig, melynek első szakaszában előkészítő órákon a Muravidék történelmével, kultúrájával kapcsolatos ismereteinket bővítettük. Most pedig a projekt zárásaként témanapot rendeztünk a nemzeti összetartozás jegyében.

1. óra

Történelmi háttérként egy bemutatót néztünk meg a Trianoni döntéssel kapcsolatban. Közös program délelőtt: a „Határtalanul!” pályázat keretében a Muravidékre utazott diákok tartottak élménybeszámolót PowerPoint bemutató segítségével, melyen bemutatták az általuk bejárt helyeket.

2. óra

A Muravidék népművészete: prezentációval egybekötött előadás a muravidéki népművészetről, az ottani hagyományokról.

3. óra

Táncház a nagyteremben

4. óra

A nagyteremben feladatokat oldottak meg tanulóink:

Puzzle

Feladatlap: Ki tud többet a Muravidékről?

Muravidéki mondák felolvasása és dramatizálása

Forgószínpadszerűen váltották egymást a helyszíneken az osztályok tanulói. Párhuzamosan az iskola diákjai a kijelölt termekben vettek részt a programokon. Egyes állomások 30 percesek voltak. A szünetek megtartása után az osztályok a következő állomásra vonultak tanáraik útmutatása szerint. 8 helyszínen zajlottak a programok.

Irodalmi, történelmi témájú helyszíneken szerepelhettek tanulóink és művészeti iskola révén nem maradhatott el az éneklés és a táncos foglalkozás sem.

A program zárásaként iskolánk diákjai a Nemzeti összetartozás – Határtalanul! Témanap keretében közelebb jutottak az egykori Magyarország természeti és kulturális örökségéhez.

Köszönjük, hogy részt vehettünk az ismeretekben bővelkedő és élményekben gazdag HATÁRTALANUL szép utazáson, a NEMZETI összetartozás jegyében.

„Mi, magyarok így szétszaggatva, a világban szétszóródva is Egy lelki haza gyermekei vagyunk, és felelősek vagyunk egymásért.”

Tamás Gábor